

Participatie en inspraakverordening Heerenveen 2016

De raad van de gemeente Heerenveen;

gelet op artikel 150 Gemeentewet en afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht;

gelezen het voorstel van het presidium van 6 oktober 2016;

BESLUIT:

Vast te stellen de **Participatie- en inspraakverordening Heerenveen 2016**

Hoofdstuk 1 Algemeen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

De verordening verstaat onder:

a. beleidsvoornemen:

het voornemen van het bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid;

b. inspraak:

het bieden van de formele mogelijkheid aan ingezetene en belanghebbenden om hun mening over beleidsvoornemens kenbaar te maken;

c. inspraakprocedure:

de wijze waarop inspraak gestalte wordt gegeven;

d. participatie:

het in een zo vroeg mogelijk stadium betrekken van doelgroepen (inwoners, instellingen, bedrijven, en dergelijke) bij beleidsvoorbereiding, -vaststelling, -uitvoering of -evaluatie.

e. randvoorwaarden:

aan de participatie ten grondslag liggende feiten, waarop het bestuursorgaan geen invloed heeft dan wel door het bestuursorgaan aan participatie gestelde kaders.

Artikel 2 Onderwerp van participatie of inspraak

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheid of participatie of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van beleid van de gemeente.
2. Inspraak wordt altijd verleend indien de wet daartoe verplicht.
3. Onverlet het bepaalde in het tweede lid beslist het bestuursorgaan over het verlenen van participatie of inspraak in die gevallen waartoe de wet niet verplicht.
4. Geen participatie of inspraak wordt verleend:
  - a. ten aanzien van ondergeschikte herzieningen van een eerder vastgesteld beleidsvoornemen;
  - b. indien inspraak bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
  - c. indien sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
  - d. inzake de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet;
  - e. indien de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat inspraak niet kan worden afgewacht;
  - f. indien het belang van inspraak niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare groepen in de samenleving;

Artikel 3 Participatie- of inspraakgerechtigden

Participatie en/of inspraak wordt verleend aan inwoners van de gemeente Heerenveen en belanghebbenden.

Hoofdstuk 2 Participatieprocedure

Artikel 4 Participatieprocedure

1. Het bestuursorgaan stelt voor elk onderwerp waarop participatie wordt verleend een procedure vast. Het bestuursorgaan maakt een gemotiveerde keuze uit de participatiecategorïeën: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en (mee)beslissen.
2. De participatieprocedure bevat ten minste:
  - a. een omschrijving van het onderwerp van participatie, zoals bedoeld in artikel 2;
  - b. een aanduiding van de kring van belanghebbenden, zoals bedoeld in artikel 3;
  - c. het onderwerp waarop de participatie zich richt;
  - d. de vermelding van de ambtelijke en bestuurlijke portefeuillehouder van de participatie.
3. In aanvulling op het tweede lid bevat deze procedure voor zover mogelijk:
  - a. de randvoorwaarden, zoals bedoeld in artikel 1, aanhef en onder e;
  - b. de wijze van vormgeving van het participatieproces;
  - c. een tijdpad met termijnstelling;
  - d. een communicatie paragraaf;
  - e. een financiële paragraaf;
  - f. De wijze van besluitvorming.
4. De in de tweede en derde lid genoemde onderdelen worden opgenomen in de participatie/communicatieparagraaf als onderdeel van de startnotitie van het desbetreffende project.
5. Het bestuursorgaan kan de procedure wijzigen in die gevallen waarin de vaststelling van het beleidsvoornemen zulks vereist. Het bestuursorgaan geeft hiervan overeenkomstig het gestelde in artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht schriftelijk kennis.

Artikel 5 Voorbereiding participatie

1. Het bestuursorgaan informeert voorafgaand aan de participatie belanghebbenden hierover op correcte wijze. Volstaan kan worden met vermelding van de zakelijke inhoud.
2. Het bestuursorgaan draagt er zorg voor dat de kring van belanghebbenden voldoende tijd en informatie krijgt voor een goede voorbereiding.

Artikel 6 Verslaglegging participatie

1. Het bestuursorgaan draagt zorg voor verslaglegging van het participatieproces.
2. Deze verslagen zijn voor alle deelnemers toegankelijk.
3. Een weergave van het resultaat van participatie maakt deel uit van het voorstel dat ter besluitvorming wordt aangeboden.
4. Na besluitvorming wordt het voorstel en besluit op gebruikelijke wijze openbaar gemaakt.

Hoofdstuk 3 Inspraakprocedure

Artikel 7 Inspraakprocedure

1. Op inspraak is de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.
2. Voor de inspraak met betrekking tot ruimtelijke plannen (zoals bestemmingsplannen, beheersverordeningen en gemeentelijke structuurvisies) wordt een termijn van vier weken aangehouden. Deze termijn kan door het bestuursorgaan met twee weken verlengd worden.
3. Het bestuursorgaan kan voor overige beleidsvoornemens een andere inspraakprocedure vaststellen.

Artikel 8 Verslaglegging inspraak

1. Ter afronding van de inspraak stelt het bestuursorgaan een eindverslag of een antwoordbrief op.
2. Het eindverslag of antwoordbrief bevat in elk geval:
  - a. een overzicht van de gevolgde inspraakprocedure;
  - b. een weergave van de zienswijzen die tijdens de inspraak mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht.
  - c. een reactie op deze zienswijzen, waarbij met redenen omkleed wordt aangegeven op welke punten al dan niet tot aanpassing van het beleidsvoornemen wordt overgegaan.
3. Het bestuursorgaan maakt het eindverslag op gebruikelijke wijze openbaar of verstuurt de antwoordbrief.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking één dag na bekendmaking.

Artikel 10 Intrekking oude verordening

De Inspraakverordening vastgesteld op 16 december 2004 en geharmoniseerd op 2 januari 2014 wordt ingetrokken.

Artikel 11 Citeerartikel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Participatie- en inspraakverordening gemeente Heerenveen 2016'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad op 28 november 2016.

*De griffier,
mevrouw W.J.M.A. Jansen*

*De voorzitter,
de heer T.J. van der Zwan*

Artikelgewijze toelichting Participatie- en inspraakverordening gemeente Heerenveen 2016

Hoofdstuk 1 Algemeen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

a. Inspraak en participatie:

Er zijn veel omschrijvingen mogelijk voor de wijze waarop belanghebbenden betrokken kunnen worden bij de totstandkoming van beleid: informatie, communicatie, inspraak, interactieve beleidsvorming etc.. Omwille van eenduidigheid is gekozen voor de termen inspraak en participatie. Bij de in dit artikel opgenomen formulering van het begrip inspraak is aangesloten bij de tekst van artikel 150 van de Gemeentewet. Inspraak is een onderdeel van de voorbereiding en uitvoering van het beleid van de gemeente en heeft een tweeledig doel. Enerzijds wordt aan belanghebbenden de mogelijkheid geboden om hun mening over beleidsvoornemens kenbaar te maken. Anderzijds biedt inspraak aan bestuursorganen een belangrijk hulpmiddel in het kader van de voor de beleidsvoorbereiding noodzakelijke belangenafweging. Inspraak is overeenkomstig artikel 150 van de Gemeentewet "eenzijdig" gedefinieerd, dat wil zeggen dat geen gedachtewisseling met het bestuursorgaan is inbegrepen.

b. Participatie:

De formulering van het begrip participatie sluit aan bij het plan van aanpak programma Eigen Kracht. Dit programma beoogt een aanvulling te geven op de inspraak. De participant krijgt in een eerder stadium dan bij inspraak de gelegenheid invloed uit te oefenen op de beleidsontwikkeling van de gemeente.

c. Inspraakprocedure:

De verantwoordelijkheid voor het maken van een regeling over inspraak ligt ingevolge artikel 150 van de Gemeentewet bij de raad. In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is afdeling 3.4 (zoals deze zal luiden na het in werking treden van de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb (Staatsblad 2002, 54) van toepassing verklaard op de inspraak bij provincies en gemeenten. In artikel 7, eerste lid van deze verordening is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de inspraak. Artikel 7, tweede en derde van deze verordening geeft het bestuursorgaan ruimte om een andere procedure te volgen. Het bestuursorgaan is immers verantwoordelijk voor uitvoering, de nadere regeling en organisatie van de inspraak.

d. Beleidsvoornemens:

Het begrip beleidsvoornemens is gedefinieerd als het voornemen van het bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid. Het zal duidelijk zijn dat het hierbij niet gaat om de vaststelling van concrete besluiten of maatregelen, maar om de vorming van het beleid waarop deze kunnen worden gebaseerd. Het begrip bestuursorgaan is gedefinieerd in artikel 1:1, eerste lid van de Awb. Het omvat in elk geval raad, college en burgemeester.

e. Randvoorwaarden:

Dit begrip is bedoeld om de ruimte voor inspraak of participatie af te bakenen, om bijvoorbeeld te voorkomen dat deze zich richt op onderdelen waarover het bestuursorgaan geen beslissingsbevoegdheid heeft of waarover het bestuursorgaan reeds heeft besloten.

Artikel 2 Onderwerp van participatie of inspraak

In het eerste lid is bepaald dat elk bestuursorgaan ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden besluit of participatie of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van beleid van de gemeente. Het begrip bestuursorgaan omvat de raad, het college en de burgemeester. Elk bestuursorgaan kan zijn eigen beleidsvoornemens aan participatie of inspraak onderwerpen. In de Memorie van Toelichting (Tweede Kamer 1999-2000, 27023, nummer 3, bladzijde 20) is vermeld dat het ter volledige beoordeling van de raad blijft ten aanzien van welke beleidsvoornemens inspraak wordt verleend. Omdat het in bepaalde gevallen doelmatiger zal kunnen zijn als inspraak geschiedt door middel van bijvoorbeeld spreekrecht bij raadsvergaderingen, blijft door de formulering van het eerste lid de mogelijkheid bestaan dat voor bepaalde beleidsvoornemens een andere wijze van inspraak wordt geregeld. Het besluit om al dan niet inspraak te verlenen, is een besluit in de zin van de Awb. Hiertegen kan dus bezwaar worden gemaakt. In het tweede lid is bepaald dat inspraak altijd wordt verleend indien een wettelijk voorschrift daartoe verplicht. Wettelijke verplichtingen tot het bieden van inspraak bestaan thans bij:

- a. de voorbereiding van het gemeentelijk milieubeleidsplan (artikel 4.17, derde lid van de Wet milieubeheer (WM));

- b. de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een afvalstoffenverordening die afwijkt van artikel 10.21 van de WM (artikel 10.26, tweede lid van de WM);
- c. de voorbereiding van besluiten tot uitsluiting van welstandstoetsing als bedoeld in artikel 12, tweede lid, onder a. en b. van de Woningwet (artikel 12, vierde lid);
- d. betrokkenheid bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (artikel 2.1.3., derde lid Wmo).

Het derde lid geeft het bestuursorgaan een aanvullende bevoegdheid. Voor een aantal onderwerpen heeft de rijksoverheid inspraak wettelijk voorgeschreven. In de overige gevallen beslist het bestuursorgaan over het al dan niet toepassen van inspraak of participatie, al dan niet voorafgegaan door een verzoek daartoe door belanghebbenden.

Artikel 3 Participatie- of inspraakgerechtigden

De omschrijving van inspraakgerechtigden vloeit rechtstreeks voort uit de tekst van artikel 150 van de Gemeentewet. In de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb zijn de woorden "in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen" vervangen door "belanghebbenden". Het begrip "belanghebbende" is in artikel 1:2 van de Awb gedefinieerd en deze definitie heeft ook gelding voor wetgeving buiten de Awb.

Dit artikel legt de verantwoordelijkheid voor de keuze van bij participatie of inspraak te betrekken belanghebbenden neer bij het bestuursorgaan: raad, het college of de burgemeester, afhankelijk van de bevoegdheid over het betreffende onderwerp. Vanwege het open karakter van dit artikel vraagt dit in concrete gevallen om een bewuste afweging, rekening houdend met onder andere aard, schaal en reikwijdte van het onderwerp.

HOOFDSTUK 2 PARTICIPATIEPROCEDURE

Artikel 4 Participatieprocedure

Ondanks het open en flexibele karakter van participatie dient omwille van de duidelijkheid hiervoor ook een procedure te worden opgesteld. Deze dient in ieder geval object, belanghebbenden en bestuurlijke vraag aan te geven en voor zover in de fase van gedachtevorming al mogelijk is de overige elementen, zoals bedoeld in het derde lid. Naarmate er aan meer randvoorwaarden voor participatie is voldaan ontstaat er meer ruimte voor participatie van buitenaf.

Uit het vijfde lid volgt dat ook in geval van participatie het bestuursorgaan de procedure, indien noodzakelijk, kan wijzigen. Belanghebbenden worden hierover geïnformeerd.

Artikel 5 Voorbereiding participatie

In dit artikel zijn enkele richtlijnen ten aanzien van de voorbereiding opgenomen. In tegenstelling tot inspraak is voor participatie geen minimale voorbereidingstijd van vier weken opgenomen, teneinde de flexibiliteit van participatie niet te beperken. Afhankelijk van het onderwerp dient in concrete gevallen en bij voorkeur in overleg met belanghebbenden bepaald te worden wat voldoende voorbereidingstijd is.

Artikel 6 Verslaglegging van participatie

De verslaglegging van de resultaten van het participatieproces is uitermate belangrijk. Van de te houden participatieproces zal altijd een verslag gemaakt moeten worden. Daarnaast kan het eindverslag algemeen worden gepubliceerd in de krant en op de gemeentelijke website. Het is aan te bevelen om tijdens het proces al duidelijkheid omtrent de communicatie te verschaffen. In het uiteindelijke voorstel aan de raad zal de inbreng van het participatieproces een duidelijke plek moeten krijgen.

HOOFDSTUK 3 INSPRAAKPROCEDURE

Artikel 7 Inspraakprocedure

Ter uniformering en deregulering is in het eerste lid afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de inspraak. In artikel 3:11 tot en met 3:17 van de Awb is de inspraakprocedure te vinden. Na terinzagelegging en bekendmaking van het beleidsvoornemen kunnen belanghebbenden gedurende zes weken (tot de inwerkingtreding van de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Awb: vier weken) schriftelijk of mondeling hun zienswijze naar voren brengen. In de meeste gevallen zal deze procedure passend zijn voor de inspraak. Zo niet, dan kan op grond van het derde lid de inspraakprocedure worden aangepast.

In het tweede lid van dit artikel wordt afgeweken van de termijn in de in afdeling 3.4 van de Awb vastgelegde termijn van zes weken. De inspraaktermijn voor ruimtelijke plannen, waaronder bestemmingsplannen, is vier weken. Deze termijn kan met twee weken verlengd worden.

Op grond van het derde lid kan het bestuursorgaan bij overige beleidsvoornemens, zoals bijvoorbeeld beleidsnotities, middels een inspraakformulier, een afwijkende inspraakprocedure vaststellen.

Artikel 8 Verslaglegging inspraak

In dit geval is niet gekozen voor verwijzing naar afdeling 3.4 van de Awb, waarin slechts wordt bepaald dat een verslag wordt gemaakt van hetgeen tijdens de inspraakprocedure mondeling naar voren is gebracht. Onder het in het tweede lid, onderdeel a., genoemde verslag van de gevolgde inspraakprocedure wordt verstaan: Hoe is de procedure feitelijk verlopen? Is afdeling 3.4 van de Awb onverkort toegepast? Wanneer is het beleidsvoornemen ter inzage gelegd enz.?

Onderdeel b. betekent dat de eindrapportage een volledig overzicht dient te bevatten van zowel de mondelinge als de schriftelijke inspraakreacties. De schriftelijke inspraakreacties kunnen aan het verslag worden gehecht. In het verslag kan worden volstaan met een korte zakelijke weergave van de naar voren gebrachte opvattingen en vermelding van de personen die hun opvatting naar voren hebben gebracht. Voor de bestemmingsplannen wordt in de regel een inloopavond gehouden. De inspraakreacties die tijdens de inloopavond en de inspraaktermijn zowel mondeling als schriftelijk zijn ingediend, worden schriftelijk beantwoord en opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.

Onder c. wordt als het sluitstuk van inspraak voorgeschreven dat het bestuursorgaan aangeeft wat met de zienswijzen wordt gedaan.

In het derde lid is bepaald dat het bestuursorgaan het eindverslag op de gebruikelijke wijze openbaar maakt of een brief stuurt aan de personen die zienswijzen hebben ingediend. De bekendmaking van de resultaten van de inspraak is uitermate belangrijk. Het ligt voor de hand om degenen die hebben ingesproken een exemplaar van het eindverslag te sturen. Als het aantal insprekers omvangrijk is, kan worden gekozen voor het volstaan met een algemene bekendmaking. Het is aan te bevelen om tijdens de inspraakavond al duidelijkheid omtrent de communicatie te verschaffen.

HOOFDSTUK 4 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 9 Inwerkingtreding

Geen nadere toelichting.

Artikel 10 Intrekking oude verordening

Met deze bepaling wordt de bestaande inspraakverordening ingetrokken. De datum waarop de oude verordening vervalt, is de datum waarop de nieuwe verordening in werking treedt (zie artikel 9).

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Participatie- en inspraakverordening gemeente Heerenveen 2016.